

Entoni Rajan

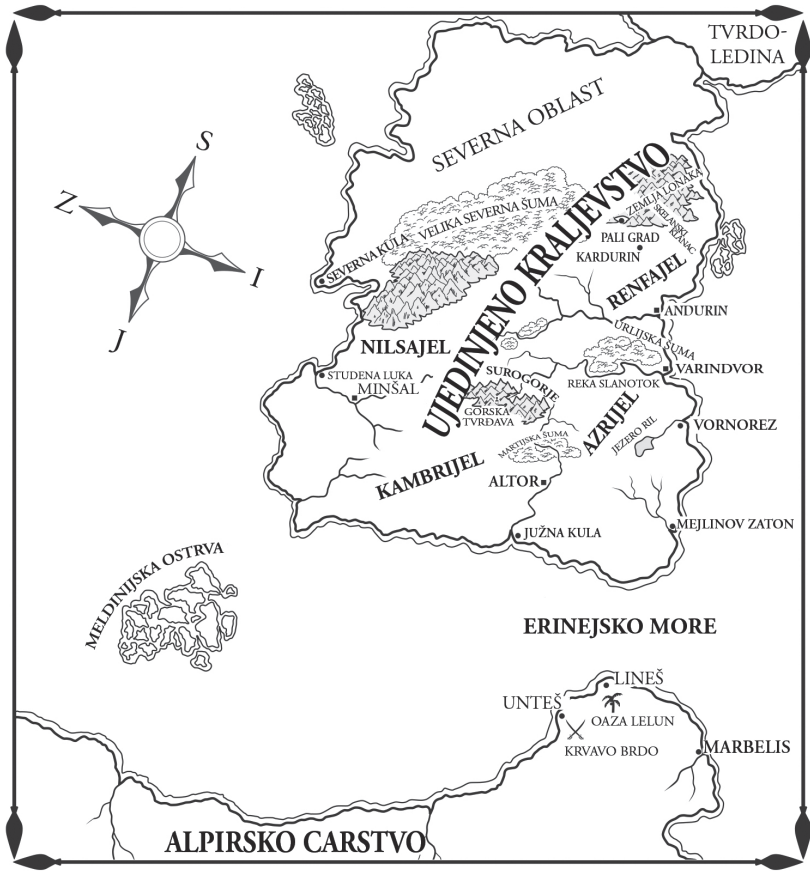
KRALJICA OGNJA **II tom**

Epska završnica sage *GAVRANOVA SENA*

S engleskog preveo
Miroslav Bašić Palković

**Čarobna
knjiga**

DEO III

Svakoga ko tvrdi da je majstor za ratovanje treba smatrati najvećom budalom. Jer je za uspešno vođenje rata potrebno obuzdavati sopstvenu umišljenost.

– KRALJICA LIRNA AL NIJEREN, ZBIRKA IZREKA,
VELIKA BIBLIOTEKA UJEDINJENOG KRALJEVSTVA

VERNIRSOVA PRIPOVEST

U Marbelis smo prispeli trideset i petog dana naše plovidbe, nakon čega je kapetan poveo deset članova posade na obalu, svakog je natovarilo pozamašnom gomilom plena i oružja sakupljenog od raznoraznih volarskih nesrećnika kod Zuba i kod Altora. „Brod se tovarom prehranjuje”, progundao mi je pre nego što će otići. Ovih je dana bio nešto otvoreniji za razgovor, ali je i dalje odbijao da uputi makar i jednu jedinu reč Forneli. „Trebalo bi pola spremišta da napunim začinima s ovim plenom. Ne mrdaj s broda i budno motri na tu tvoju vešticu.”

Pridružila mi se kraj ograde dok sam posmatrao pristanište i grad u pozadini. „Čula sam da ovo mesto opisuju kao dragulj severnoga carstva”, rekla je. „Moram da priznam da mi izgleda kao da je izgubio sjaj.”

Marbelis je obnavljan bez prestanka još od rata, različite spaljene i opustošene četvrti polako su nestajale kako se ta velika luka oporavljala. Međutim, dok se grad može popraviti, srca njegovih građana već su nešto sasvim drugo. U godinama nakon rata usledile su mnogobrojne molbe caru za neposrednijom i dugoročnijom odmazdom protiv severnjaka, a one najglasnije i najbrojnije poticale su upravo iz Marbelisa.

„Pronađosmo dragulj sred pustinje”, navedoh joj, „i od njega ugljenisani ugarak stvorismo.”

„Lepo”, rekla je. „Vaši stihovi, pretpostavljam.”

„Sastavio ih je, zapravo, mladi pesnik kojeg upoznah u Varindvoru. Štaviše, sin vojskovođe koji je predvodio vojsku koja je umalo uništila ovaj grad.”

„Niste, pretpostavljam, mogli da dođete do oca?”

„Nisam. Odbijao je sve zahteve za razgovor. Njegov je sin pak bio raspoložen za priču ukoliko namirim njegov večernji račun za vino.”

„Da li je imao neko opravdanje za ovo? Neki konkretan razlog?”

Odmahnuo sam glavom. „Samo žaljenje i kajanje, iako on nije učestvovao u klanju. Nije propustio da mi naglasi da se njegov otac hitro pozabavio izgredima u svojoj vojsci, pa je tako pogubio više od stotinu ljudi zbog raznoraznih strahovitih zločina.”

„I Tokrev bi ih pogubio. Od mrtvog roblja nema nikakve vajde.”

Okrenuh se od ograde i pođoh prema kabini koju smo delili. „Čeka nas posao.”

Prethodnih nedelja naša su mi istraživanja umnogome proširila znanja o drevnome predanju, ali su zasad otkrila malo dokaza o Saveznikovom poreklu ili mestu gde se nalazi taj besmrtni čovek kojeg traži. Bilo je nekoliko spominjanja smutnji mračnih božanstava ili zloduha u najstarijim, mahom necelovitim pričama, zaostalim za stanovnicima onoga što će kasnije postati Volarsko carstvo, ali je bilo naprosto nemoguće izdvojiti činjenice od praznovernih zabluda. Ispostavilo se da je daleko plodonosnije tražiti nešto o besmrtnome čoveku, te iskopasmo ni manje ni više nego sedam različitih verzija njegove priče, uglavnom su bile iz Azrijela i uglavnom su se ticale odricanja tog nesrećnika od vere. Bilo je, međutim, i drugih priča, jedna iz Kambrijela prikazivala je toga čoveka kao bezbožničkog jeretika koji je počinio najstrašniji zločin spaljivanja Deset knjiga, pa ga je Otac sveta prokleo da doveka razmišlja o svome grehu. Moje je istraživanje danas pak otkrilo neku meldinijsku legendu koja govori o čoveku kojeg su talasi izbacili na njihova ostrva nakon brodoloma, čoveku koji je trebalo da se udavi, ali je preživeo iako su svi ostali članovi posade stradali. Predstavio se kao Urlan i rekao da traži stare bogove.

Podigao sam glavu od svitka kada mi je bat mnogobrojnih stopala po palubi najavio kapetanovu uspešnost u obezbeđivanju tovara.

Fornela je već bila utonula u san, ležeći gola na krevetu, kao što joj je većito i bio običaj. Imao sam utisak da spava sve više kako su dani proticali, i pritom joj se sve više i više sedih pojavljivalo u kosi. Stariš, gazdarice, pomislih posmatrajući njenu nagotu, te ustanovih da je, i kraj svih bora koje su joj sada izbrazdale lice, i dalje bila lepa. Prebacih ćebe preko nje i izađoh napolje.

Noć se već bila spustila, te je paluba bila jarko obasjana bakljama, većina je bila postavljena na pramcu odakle se moglo čuti neko uporno seckanje. Prišavši, otkrih kapetana kako stoji prekrštenih ruku, strogoga lica usredsređenog na prizor čoveka koji je visio ispred pramca privezan užadima. Čovek, star ali okretan – po njegovoj je puti bilo jasno da je Alpirac – radio je s čekićem i dletom po čeonj figuri kojoj je nedostajala vilica, iverje je letelo na sve strane dok je pokušavao da joj ukloni ožiljke s njuške. Primetio sam i da su zakucali novi, još neoblikovani komad drveta kako bi mogao da napravi novu vilicu guji.

„Posada ne voli da plovi bez božanstva da umiruje talase”, progunđa kapetan, posmatrajući drvodeljin rad. „Platih ga trostruko da završi posao do jutra.”

„O kojem se radi?”, upitah, pokazujući guju. „Nekom starom bogu ili nekom novom?”

Kapetan me počasti začkiljenim pogledom s blagom razgaljenošću u očima. „Moj ti je narod sad dostojan proučavanja, piskaralo?”

„Možda bude od pomoći mome zadatku.”

Slegnuo je ramenima i klimnuo glavom prema figuri. „Ne o kojem, nego o kojoj. Levansis, sestra moćnog zmijolikog boga Moesisa. Premda je prezirala svoga brata zbog njegove svireposti, zaplakala je kada je Margentis uništio njegovo telo, te je suzama umirila more na punih deset godina. Kad se zakuva bura, upravo se njoj molimo.”

Moje poznavanje meldinijske istorije bilo je oskudno, ali sam znao da njihov panteon potiče još od njihovog naseljavanja ostrva pre nekih šest stotina godina, a prema mojim istraživanjima tamošnjih ruševina, ona su očito bila naseljena i mnogo pre toga. „Novi neki bog, onda”, rekoh. „Šta mi možete reći o starima?”

On je na to skrenuo pogled, a ja primetih i da je još jače prekrstio ruke. „Njima se ne molimo.”

„Ali koji su to bogovi?”

Kapetan oprezno pogleda najbliže članove posade, dva mornara, mlada, ali su obojica zadobila ožiljke u Bici kod Zuba, i trenutno su me streljala pogledom neprikrivene sablažnjenosti. „Pričati o starim bogovima na palubi donosi nesreću”, reče kapetan, krenuvši prema brodskoj dasci. „Hajde, dopustiću ti da me častiš pićem, piskaralo. A ionako imam neke vesti da ti prenesem.”

Odveo me je u neku tihu mehanu blizu četvrti sa skladištima, gosti su uglavnom bili lučki radnici koji su došli da popiju koju čašu vina na kraju radnog dana. Čak i ako imamo na umu umor očigledan na drugim mušterijama, raspoloženje je bilo turobno, takoreći zagušljivo, većina je samo ćutke sedela zamišljeno zureći u svoje vino. Seli smo kraj prozora, kapetan je zapalio lulu napunjenu petolisnom travkom slatkastoga mirisa, omiljenom u severnom carstvu, mada se u ostatku sveta na nju gledalo s neodobravanjem zbog njenog omamljujućeg dejstva.

„Eee, tako je već bolje”, reče kapetan, izbacujući oblak dima. „Jednom sam odneo seme ženi da ga zasadi. Nije izraslo, zemlja nije dobra. Šteta, mogli smo bogatstvo da zgrnemo.”

„Stari bogovi”, rekoh, postavljajući pero iznad svitka. „Šta znate o njima?”

„Pa, eto, za početak da su stari.” Oglasio se sebi nesvojstvenim grohotom, nešto što ja pripisah sadržaju njegove lule. Njegova je veselost naterala i druge za susednim stolovima da okrenu glave prema nama, neki su se namrštili s neodobravanjem, terajući me da se zapitam kakva li su to sumorna dešavanja izazvala takvo raspoloženje.

„Bili su već tamo kada smo se mi iskricali na ostrva”, nastavio je kapetan i ponovo mi privukao pažnju. „Stari bogovi u kamenu, toliko

verno dočarani da imaš utisak da će se pomeriti na najmanji mogući dodir.”

„Videli ste ih?”

Uvukao je dim iz lule i klimnuo glavom. „Kapetanska povlastica, jednom kada dobiješ sopstveni brod, odlaziš do pećina da odaš počast starim bogovima. Red je, pošto su oni tamo došli prvi. A i ima podosta priča o zloj kobi koja bi zadesila kapetane koji nisu otišli na takvo hodočašće.”

„Dakle, radi se o kipovima pronađenim pre mnogo vekova.”

„Više su oni od kipova, piskaralo.” Kapetanu se pogled smrknuo pred naletom sećanja. „Kip te neće naterati da se preznojiš čim ga ugledaš, neće te glava od njega zaboleti čim mu se približiš, niti će ti ubaciti slike u glavu kada se sagneš da mu stopalo dotakneš.”

Pero mi zastade nasred pergamenta i ja potisnuh uzdah koji mi se zamalo oteo. Dosad sam već dovoljno toga video da bih znao da je sve ono što sam nekada smatrao sujeverjem i više nego stvarno, ali se neka urođena podozrivost ipak zadržala u meni. „Slike u glavi?”, upitah smirenim tonom.

„Samo na sekund. Dodirnuo sam joj stopalo i... video ostrva, ali ne naša ostrva. Neki je grad stajao tamo gde naša prestonica sada stoji. Ali prelep, blistavi mramor od jednog do drugog kraja, luka ispunjena brodovljem, dužim od našeg, mahom su ih pokretali veslači. I pritom nisu bili gusari, to mi je bilo jasno. Ni jedan jedini mornar nije imao oružje. O kojem god vremenu da se radilo, bilo je to vreme mira.”

Utihnulo je, lica sada zamućenog sećanjima, i odvojio lulu od usana, gotovo se i ne mičući kada ga obodrih: „Njeno stopalo? Stari bogovi su ženskog roda?”

„Jedan jeste. Druga dva su muškarci, jedan ogroman, bradat, drugi mlađi, naočitog lica. Nijednog od njih nisam dodirnuo, jer su ukazanja koja oni izazovu samo za najhrabrije oči. Kažu, međutim, da je Štit taknuo sva tri, jedini čovek koji je to ikada uradio.”

„Ima neka priča, o čoveku koji nije mogao da umre. Priča se da je dolazio na ostrva u potrazi za starim bogovima.”

Kapetan je veselo huknuo i vratio se svojoj luli. „Urlan. Moja mi je stara nana pripovedala tu priču.”

„Verzija koju ja imam kaže da ih je uvredio time što je zatražio nemogući dar, pa su ga prokleli da zanavek hoda po dnu okeana.”

Namrštio se obavijen dimom, a onda mu se i neki tupi pogled uvukao u oči. „Nanina je priča bila drugačija, ali se stare priče često menjaju, u zavisnosti ko ih već priča. Ona mi je rekla da je Urlan oteran s ostrva u čamcu i da je upozoren da se nikada više ne vraća. I to ne zato što je uvredio stare bogove, već zato što se narod, čuvši njegove reči, uplašio nekoga toliko mladog ko toliko toga zna.”

Gledao me je kako zapisujem priču, pa je ugasio lulu i sipao preostalu travu u kesicu. „Vreme je da ti prenesem vesti, piskaralo”, rekao je.

„Još sumornih vesti s ratišta, pretpostavljam?”, odgovorih, zagledajući turobne goste oko nas.

„Ne, iz Alpire.” Primitih da mu je ona tupost nestala iz očiju i da me sada posmatra čvrstim pogledom punim žaljenja. „Car Aluran preminuo je pre nedelju dana. Pre nego što je izdahnuo, imenovao je za naslednicu gospu Emeren Nasur Ailers, koja će odsad pa doveka biti znana kao carica Emeren I.”

GLAVA PRVA

Vejlin

Darena je svoju bojnu mačku nazvala Mišara, po seordaškoj reči za munju, i s velikim se uživanjem posvetila njenom dresiranju. Svako bi jutro provela sat ili više vremena u šumi, smešeći se dok bi ta zver skakutala, trčala ili se verala po drveću na njenu zapovest. „Imala sam mače kada sam bila mala”, rekla je Vejlinu, bacajući loptu napravljenu od kože morža Mišari, koja je visoko poskočila ne bi li je uhvatila u vazduhu hitro škljocnuvši zadivljujućim čeljustima. „Zvala sam ga Štraftica. Jednog je dana nestalo, pa mi je tata rekao da je verovatno pobeglo. Kasnije sam otkrila da nije imao srca da mi kaže da ga je točkom zgnječila neka zaprega.”

Namrštila se kada je Vejlin neodređeno klimnuo glavom, pa je poslala Mišaru među drveće jednim trzajem šake, pre nego što će doći da sedne pored njega i uhvati ga za ruku. Nije ništa pitala, veći deo njihovog sporazumevanja po običaju je ostajao neizgovoren. „U redu su nam govorili”, rekao je, „da su proročanstva laž, poput boga. Predviđanja zaluđenih verolomaca koji ludilo mešaju s uvidom. Ali Sedmi je red, eto, sve to vreme radio na tajnoj potrazi za sopstvenim proročanstvima.”

„Sećaš se šta nam je brat Harlik rekao”, rekla je. „Sva proročanstva su lažna.”

„Videla si im zid.”

„Slike naslikane pre ko zna koliko godina, vidljive tek sada pošto ih ovi ljudi održavaju s toliko posvećenosti.” Još mu je jače stegla ruku. „Vizije Nersus Sil Nin dale su Seordasima vekove da se pripreme za dolazak Marelim Sila, ali su ipak bili potisnuti u šumu. Budućnost

nije pigment namazan po kamenu, mi budućnost stvaramo svakim udisajem i svakim korakom. Naša je misija od ključne važnosti, znaš i sam. Ne smemo dopustiti da nas bilo šta remeti.”

„Kiral mi kaže da joj se pesma zaori upozorenjem svaki put kada spomenem da treba da krenemo dalje. Zasad je ovo mesto izgleda naša misija.”

Uzdahnuvši, spustila je glavu na njegovo rame. „Pa, bar je počelo otopljenje.”

Po podne je obišao Orvenove stražare, uglavnom da bi uverio gospodara reda da ceni što ih je toliko brzo vratio u borbenu pripravnost. Tokom Duge noći održavao je strogu disciplinu i kruto pridržavanje rutini kojom se konjička straža odlikovala, brade koje su im porasle na ledu ubrzo su odsekli, svaki delić grudnih oklopa očistili od rđe.

„Kako napreduju vežbe?”, Vejlin upita Orvena nakon što je obišao redove i, po običaju, razmenio pokoju ljubaznu reč s vojnicima. Bili su poprilično voljni za priču, svi redom veterani s marša iz Severne oblasti ili Altora, koji su se odnosili prema njemu s nepokolebljivim poštovanjem, za koje je znao da možda nikada neće nestati. I pored velikodušne količine hrane koju su im njihovi domaćini nudili, mnogi su zadržali ispijeni izgled ljudi koji su bili izloženi najgorim vremenskim uslovima.

„Pešadijska borba teško pada onima koji su se navikli na sedlo, gospodaru”, odgovori Orven. „Ali šta se tu može? Lonaci nam se nekada pridruže na vežbama. Mislim da je njima to zabavno, ili nemaju šta drugo da rade.”

Vejlin se osvrnu prema Sentarima koji su stajali i gledali kako jedan od pripadnika naroda vuka dere nedavno ulovljenog morža, i primeti da Alturk nije bio među njima, kao što nije bio ni većim delom Duge noći.

„Usredsredite se na strojeve vežbe”, rekao je Orvenu. „Videli ste kako se Volari bore, čitav se bataljon kreće kao jedno biće. Siguran sam da takav podvig i pripadnici naše straže mogu da izvedu.”

Orven se isprsi i pesnica mu odmah polete ka grudnom oklopu u uobičajeno savršenom otpozdravu. „Možemo još kako, gospodaru.”

Astorek ga je pronašao kako timari Ožiljka u štalici koju mu je narod vuka dozvolio da podigne blizu obale. Čopor dečice po običaju se okupio da gleda kako izvodi bojnog konja iz njegovog privremenog doma, očito opčinjeni tom neobičnom četvoroonožnom životinjom, većom od soba, ali bez rogova. Stidljivosti izgleda nisu bili skloni, a ni spoznaji da Vejlin možda ne razume njihova zapitkivanja kada su se okupili oko njih, leteći ručicama po Ožiljkovoj dlaci, mada su se s vremena na vreme povlačili uz radostan kikut, kada bi konj razdraženo zafrektao i zatoptao kopitama. Jedan mali dečak bio je uporniji od ostalih, cimajući Vejlina za bundu i ponavljajući jedno te isto pitanje zbunjeno namrštenog lica.

„Zanima ga zašto ga ne pojedješ.”

Okrenuvši se, Vejlin je zatekao Astoreka u blizini kako posmatra taj prizor s blagim osmehom. Dva njegova vuka sedela su nedaleko od njih, mužjak i ženka uznemirujuće veličine koji svojim mirisom naterase Ožiljka da se naježi od straha.

„Previše su blizu”, rekao je Volaru, mrdajući glavom prema vukovima.

Astorek pognu glavu i vukovi složno ustaše i otrčaše ka ledu, uobičajena im smirenost nestade čim su krenuli da poskakuju i grickaju jedno drugo veselo se igrajući.

„On je za jahanje”, reče Vejlin i okrenu se prema dečaku, dok je Astorek prevodio. „Ne za jelo.”

Dete je to izgleda još više zbunilo, pošto mu se maleno lice nabralo i zbunjeno steglo, te ga je Vejlin podigao Ožiljku na leđa,

dohvatio se uzda i poveo ga u laganu šetnju duž obale. Dečak poče da se smeje i tapše rukama poskakujući na konju, a ostala deca krenuše za njima uz žagor kojem prevod nije bio potreban: svi su hteli da i sami probaju. Nakon sat vremena zabave, Astorek je napokon oterao decu s nekoliko kratkih reči. Mada je delovalo da je narod vuka bio popustljiv prema svojim najmlađim članovima, trenutni muk koji je obuzeo decu ukazivao mu je na skriveni autoritet koji nije ostavljao prostora za neposlušnost, te su se brzo razišli da pronađu sebi drugu zabavu.

„Njegov opis tebe nije bio sasvim tačan”, reče Astorek kada su deca otišla. „Rekao je da ćeš biti žestoke naravi.”

„To su reči vašeg proroka? Pričaš kao da si ga poznavao.”

„Koliko sam puta slušao njegove reči, ponekad imam osećaj da jesam. Naš narod ništa ne zapisuje, ali su svi šamani naučeni da deklamuju njegove poruke bez greške.”

Vejlin je odveo Ožiljku u štalu i navukao mu džak s hranom preko njuške. Ostrva su oskudevala žitaricama, ali su bila bogata korenastim povrćem i bobicama koje su brali tokom letnjih meseci i čuvali preko zime. Po zadovoljnom frktanju i vidno manje mršavom telu, Ožiljku je ta mešavina očito prijala isto koliko i vreća kukuruza.

„Moji majka i otac”, reče Astorek, „zamolili su me da te pitam kakve su ti namere.”

„Namere?”

„Narod vuka čekao je tvoj dolazak otkad zna za sebe, znajući da će najaviti vreme velikih opasnosti. A ti, eto, provodiš svaki dan brinući se o svome konju, dok se tvoji saborci igraju, a onaj grmalj nam ispija zalihe borove alovine.”

„Alturk je... opterećen čovek. A ovde smo se zadržali zato što nam je Mudri Medved rekao da bi nastavljanje dalje tokom Duge noći značilo smrt. Zahvalni smo vam, naravno, na gostoprimstvu.”

„Govoriš kao da nameravaš da nas ostaviš.”

„Došli smo u potrazi za jednim čovekom. Kiralina pesma će nas odvesti do njega. Čim čuje jasnu melodiju krećemo dalje.”

„A nas prepuštate našoj sudbini, ma kakva ona bila?”

„Previše važnosti pridaješ drevnim slikama i davno ispričanim pričama, pogotovo za nekoga ko sigurno nije od rođenja ovako živeo.”

Astorek se ogorčeno nasmeja. „I to je to? Lišićeš moj narod pomoći zato što mi i dalje ne veruješ?”

„Tvom narodu nije potrebna nikakva pomoć, koliko ja mogu da procenim. A što se tebe tiče.” Vejlin je skinuo džake s Ožiljkove glave i pomilovao ga po njušci. „Još uvek nisam saznao kako si završio ovde, baš u ovom trenutku, i još govoriš našim jezikom bez greške.”

„Da sam neprijatelj, zar te ne bi njena pesma upozorila?”

Barkus, one noći na plaži, maska mu je u trenu spala. Toliike godine, a pesma mu ništa nije rekla. „Trebalo bi, ali sam na svoju štetu naučio da sluga našeg neprijatelja umeju da izbegnu da budu primećeni.”

Odložio je džak za hranjenje i prebacio Ožiljku krzno morskog lava preko leđa, na šta ratni konj zadovoljno zafrkta dodatno utopljen, pa se okrenuo prema Astoreku gledajući ga podignutih obrva kao da nešto očekuje. Volar obori pogled i odgovori preko volje, mrmljajući: „Mene je ovamo doveo... jedan vuk.”

„Otac mi je bio imućan čovek.” Astorekovo je lice bilo obasjano žutim odsjajem vatre dok je usredsređeno zurio u plamen. Vejlin je pozvao i ostale u veliku kuću koju su delili da čuju njegovu priču; Lonaci su po običaju spremno posedali čim im je obećana zanimljiva priča. Nadareni su sedeli oko Vejlina, Orven i njegovi stražari uredno su se poredali iza njih. Samo je Alturk bio odsutan, što je izazvalo razmenu oštrih reči između Kiral i jednog od njegovih Sentara, starijeg ratnika koji se nelagodno uzvrpoljio zbog njenih žustrih pitanja. Po njenom zgađenom izrazu lica, Vejlin je zaključio da nije bila nimalo zadovoljna njegovim odgovorom.

„Bavio se trgovinom”, nastavi Astorek. „Poput njegovog oca pre njega. Veliki lučki grad Varal bio nam je dom, gde sam odrastao u lepoj

kući svoga dede, okružen robovima i skupocenim igračkama. Deda je većinu trgovine obavljao s Ujedinjenim Kraljevstvom, pa smo često ugošćavali trgovce i kapetane s druge strane mora. Želeći da obezbedi svoju zaostavštinu, deda je zapeo da naučim sve vodeće trgovačke jezike, i tako sam do dvanaeste tačno govorio jezikom kraljevstva i alpirskim, čak sam mogao da se pristojno sporazumevam i na dva glavna narečja Dalekog zapada. Pamtim da sam bio srećno dete, a zašto i ne bih bio? Dokle god sam pazio na časovima nekoliko sati dnevno, ispunjavani su mi svi hirovi, a deda je baš umeo da me razmazi.”

Astorekov osmeh izazvan toplim uspomenama izblede čim je nastavio dalje: „Sve se promenilo kada je deda preminuo. Otac je, izgleda, nekada gajio težnje prema vojničkom zanimanju, koje mu je deda, dakako, odmah raspršio, pošto ga, ako izuzmemo trgovanje oružjem, vojničke stvari nisu mnogo zanimale. Svi Volari muškog roda moraju da odsluže bar dve godine u slobodnim mačevima, ali je deda znao koga treba da podmiti da bi sina lišio prilike da stekne vojničku slavu. I tako je, kako su godine prolazile, moj otac gajio nezadovoljstvo u sebi i hranio potajno svoju težnju, težnju s kojom je mogao da radi šta hoće nakon dedine smrti.”

„Volarija obično ne gleda blagonaklono na vojnike-amatere, sinovi bogataša mogu da kupe sebi niži oficirski čin, ali im se nakon toga unapređenje odobrava isključivo po zaslugama. Moj je otac, međutim, takođe znao koga treba da potplati, te je, nedugo nakon što je obezbedio sebi čin i osigurao novčana sredstva za opremanje i regrutovanje čitavog jednog konjičkog bataljona slobodnih mačeva, brzo unapređen u čin zapovednika. Ali njemu čin nije bio dovoljan jer nije utolio glad za slavom. Varal je, kao i svi drugi volarski gradovi, prepun spomenika, čitavih nizova bronzanih kipova u čast junaka, i starih i novih, a otac je žarko želeo da i sam završi na takvom jednom postolju. Iznenadni porast poduhvata protiv divljaka sa severa pružio mu je njegovu priliku, a po običaju koji vlada među bogatima u Volariji, od sinova prigodnog uzrasta očekuje se da pođu u rat s očevima. Ja sam tada imao trinaest leta.”

„Tvoja se majka nije protivila?” upita Vejlin.

„Možda i bi, da sam je ikada upoznao. Deda mi je rekao da su je oterali nakon što se otkrilo da je neverna kurva, a otac mi nikada ni reči o njoj nije rekao. Ali bila je jedna starica koja je radila u kuhinji, već izlapela od starosti. Jednom me je uhvatila kako kradem kolače, što sam često radio, pa je krenula da viče *Elverin nakot. Elverin nakot*. Ostali su je robovi brzo odvucli odatle, i ja je posle toga nikada više nisam video. To je bio jedini put da me je deda ikada kaznio, trideset udaraca prutom, i nakon svakog me je udarca terao da obećam da nikada više neću spominjati svoju majku.”

„Bila je od nadarenih”, reče Darena. „Poput tebe.”

„Pretpostavljam da jeste. Isto je i među narodom vuka, samo majke koje poseduju moć mogu da je predaju svojoj deci. Dok sam putovao na sever s očevim bataljonom, vojnici su ponekad razmenjivali priče o čudnovatim ljudima koje bi izvršitelji odbora tajno odveli i nikada ih više ne bi videli. Mada su o tome uvek tiho razgovarali, otac je bio posvećen održavanju discipline, pa je išibao nekoliko njih u prvoj nedelji marša. Verovatno je time pokušavao da nadomesti potpuno odsustvo bilo kakvog vojnog dara u sebi.”

„Siroti tatica. Bio je grozan vojnik, brzo se zamario u sedlu, bio je sklon bolestima, neposvećen obezbeđivanju dovoljno zaliha za svoje ljude. Dok se nismo priključili ostatku vojske, njegovi snovi o slavi izbledeli su pred naličjem vojničkog života koji se, koliko sam mogao da odredim, sastojao mahom od neudobnosti, loše hrane i neprekidnih pretnji bičevanjem, što bi jedino povremeno popravila sledovanja vina i kockanje. Slutim da je on već i bio odlučio da se povuče iz tek otpočete karijere, što bi verovatno i uradio uz malo mudrog podmićivanja da nije bilo vojskovođe Tokreva.”

Ljudi iz kraljevstva se ispraviše na pomen njegovog imena, te Astorek iznenađeno zatrepta. „Poznato vam je njegovo ime?”

„Počinio je mnoga zlodela u našoj otadžbini”, reče Vejlin. „Ali sad je mrtav.”

„Aaa. Vesti koje sam dugo žudeo da čujem. Oduvek sam smatrao da mu nije suđen dug život, mada se, kao i za neke druge crvenoruhe, i za njega šušvalo da već jeste bio daleko stariji nego što je izgledao. Znali smo kakav ga glas bije, zapovednik izuzetne taktičke veštine, pričalo se, ali i stroge discipline. Kada smo se mi pridružili vojsci, baš je bio vešao tri oficira zbog kukavičluka, jedan od njih bio je zapovednik bataljona, okrivljen da je iznosio malodušne stavove. Prema Tokrevovim naredenjima, trebalo je da se usredsredimo na planinska plemena, robovska kvota te godine bila je tek napola ispunjena, ali je on priželjkivao da zađe i dalje, na zaleđeni sever, gde su, po predanjima, na ledu živela divlja plemena, navodno daleko bogatija krvlju nadarenih nego bilo koji drugi narod na zemlji.”

„Mnogi od njegovih oficira, među njima i moj otac, nisu bili nimalo zadovoljni njegovim namerama. Tokrev je, međutim, svojim izlaganjem plana učutkao sva protivljenja i tako smo i pošli na sever, primorani da se usput borimo protiv domorodaca. Neustrašivi su to ljudi, rođeni kao ratnici, te su bili zastrašujući protivnici. Na svu sreću, njih ratovanje među sobom raduje isto koliko i ratovanje protiv mrskih im južnjačkih uljeza, pa ih brojčano nikada nije bilo dovoljno da bi nam predstavljali ozbiljniju prepreku.”

„Našem je bataljonu dat zadatak nadziranja krila, nezgodan posao i za najiskusnije zapovednike, te je samim time daleko prevazilazio sposobnosti moga oca. Ne moram ni da govorim da je naša prva borba bila propast koja se lako dala predvideti, otac nas je poveo u neku uzanu jarugu da bi nas zatim odozgo napali strelama i praćkama. Njegov je glavni poručnik bio dovoljno priseban da naredi juriš kojim nas je izveo na otvoreno, ali su nas oni čekali s druge strane, hiljadu ili više domorodaca koji su vrištali jurišajući dole s okolnih brda. Video sam da su oca brzo oborili s konja, pa sam jurnuo prema njemu, jer mi je i kraj svih svojih nedostataka ipak bio otac. Uspeo sam da se probijem do njega, ali je neki domorodac sekirom presekao mome konju prednju nogu, pa smo obojica završili na zemlji, opkoljeni. Otac je bio ranjen, imao je duboku brazgotinu

na čelu i jedva je bio svestan šta se dešava; jezivi su se vrisci širili svuda oko nas dok su njegov bataljon čerečili na komade. Gorštaci su se smejali kada su nam prišli, smejali su se dečaku koji pokušava da ih odbije drhtavim mačem dok mu se otac tetura i uzvikuje zapovesti leševima. Tad se to prvi put i desilo.”

„Primetio sam da okupljaju konje nedaleko od nas, plemena ih malo imaju, pa su im uvek dragocen plen. Znao sam da bismo, ako bih nekako uspeo da nas odvučem do konja, mogli da odjašemo odatle, bio sam potpuno siguran u to. Zagledao sam se u njih, moleći ih svog snagom svoje volje da čuju moj očaj... I oni su došli, svi odjednom, otrgli su se domorocima i projurili kroz ove koji su nas okružili, gazeći i štirajući sve pred sobom. Dva su se zaustavila pored nas i stala mirno kao skamenjeni. Uspeo sam da dignem oca u sedlo i tako smo i odjahali u pratnji svih ostalih preživelih konja. Čitavu smo večnost bezglavo jahali, dok i ja nisam klonuo i shvatio da i sam krvarim, iz nosa, očiju, usta. Sećam se da sam pao s konja i da mi se sve potom pomračilo pred očima.”

„Pronašla nas je izviđačka četa varitaija narednoga jutra, kako ležimo bez svesti, okruženi krdom konja bez jahača. Odneli su nas nazad u tabor, gde je rob-vidar uspeo da probudi oca nekom biljnom mešavinom, ali više nije bio isti, posmatrao me je očima koje pred sobom vide stranca, bulazneći besmislice koje je samo on mogao da razume. Ali premda je sada sišao s uma, vojskovođa Tokrev ipak ga je proglasio nesposobnom kukavicom. Kao njegov jedini naslednik bio sam prinuđen da gledam kako ga obezglavljuju, da bi vojskovođa potom proglasio njegovu lozu nedostojnom slobode, čime me je osudio na ropstvo. Njemu je, naravno, kao oštećenoj strani, pripalo sve bogatstvo moje porodice.”

„Ropski je život retko kada lagodan, ali biti rob u vojnoj službi poseban je oblik mučenja. Moji su saborci uglavnom bili kukavice i dezerteri, podvrgavani redovnim batinama radi slamanja svakog prkosa, i najmanji znak neposlušnosti kažnjavao je produženim mučenjem i smrću, sudbina koju su doživela i tri moja saborca tokom